

«Χύθηκε τρελοβοριάς στο πέλαγο, σήκωσε μεσουρανίς το κύμα. Αφροί κατάσπροι απλώνονται ολούθε· βουνά ψηλώνουν και ανοίγουν άβυσσοι. Ανέμελο το νερό, άβουλο, στου ανέμου το θέλημα παραδομένο, κλωθογυρίζει μέσα στα νησιά, δέρνεται και στενάζει επάνω στα χάλαρα, φεύγει στη νοτιά με γοργά πηδήματα. Οι στεριές γύρω, οι κάβοι, οι κόρφοι στέκουν αφροζωσμένοι και αχνομέτρωποι. Ψηλά δεν έχει σύγνεφα ο ουρανός· τα σάρωσε ο άνεμος. Κάτω δεν έχει πλεούμενα η θάλασσα· τα έκλεισε ο φόβος στα λιμάνια. Ο ήλιος μονάχος γοργογυρίζει ψηλά και κάτω αρμενίζει το τρεχαντήρι του Βαλμά, της λύσσας και της φρίκης μοναχικό ανάμπαιγμα. Δεν τον τρομάζει το βοριά, δεν το ψηφά το κύμα. Έχει πισσαλειμμένο το σκαφίδι του· έχει σκαρμούς από πρινάρι, κατάρτια ελάτινα, πανιά και άρμενα γερά. Κι έχει για καπετάνιο δράκο της θάλασσας· έχει για ναύτη του δράκου τον υγιό· έχει ναυτόπουλο ένα κλαψιάρικο παιδί. Θυμώνει ξεθυμώνει ο ναύτης· βλαστημά και μάχεται ο καπετάνιος. Και το ξύλο λεβέντικο φεύγει και χάνεται απάνω στο νερό, που σηκώνεται πύργος να του φράξει το δρόμο, που απλώνει πλοκάμια να το σύρει στους βυθούς». (Γέρακας)

Ακούγοντας και διαβάζοντας κανείς τούτες τις ημέρες, έχει την αίσθηση ότι επίκειται το τέλος του νεοελληνικού κράτους. Μέχρις εδώ ήταν, «εάλω η Πόλις». Παρόμοια αισθήματα βίωναν και οι δυστυχείς Ρωμιοί, λίγο προ της αλώσεως της Βασιλεύουσας. Το Γένος ανέβαινε στο Γολγοθά του, στην μακραίωνη σκλαβιά στους αντίχριστους Αγαρηνούς εξαιτίας κυρίως της ηθικής κρίσης. Το διαπιστώνουμε σε κείμενα της εποχής:

“Διασκορπισθήκαμε χωρισμένοι σε όλες τις βασιλείες της γης. Μας εξουσιάζουν και δεν εξουσιάζομε. Τη χώρα μας ξένοι την κατατρώγουν, και δεν υπάρχει κανείς να μας βοηθήσει. Οι νέες και οι νέοι του γένους μας δόθηκαν σε άλλα έθνη. Όλη την ημέρα τα μάτια μας αυτά βλέπουν και το δικό μας χέρι δεν μπορεί να βοηθήσει. Σε μας έμεινε μόνο καρδιά θλιμμένη, μάτια που σβήνουν και ψυχή που λιώνει, προβλήματα πάνω στα προβλήματα, φροντίδες πάνω στις φροντίδες... Χάθηκε ο ευλαβής πάνω στη γη, λείπει ο στοχαστής, δεν βρίσκεται ο φρόνιμος. Στα παλαιά παρουσιάζοταν ο σοφός, τώρα δεν υπάρχει αυτός που θα κατανοήσει, αυτός που θα διορθώσει, αυτός που θα μας φέρει πίσω. Η πληγή είναι ολόσωμη, η αρρώστια γενικευμένη, φοβερό το τραύμα, η συμφορά απαρηγόρητη και μεγαλύτερη από κάθε παρακλητικό λόγο. Καταφρονήθηκαν τα εκκλησιαστικά πράγματα, σάπισαν τα κρατικά, ανακατεύονται τα μακρινά, συγχέονται τα κοντινά. Τα πάνω γίνονται κάτω και τα κάτω πάνω. Οι Χριστιανοί διώκονται, οι ασεβείς ευνοούνται. Από εδώ μας καταδιώκουν οι Αγαρηνοί, από εκεί μας λεηλατούν οι Σκύθες, από τα δυτικά οι Ισμαηλίτες θερίζουν τους καρπούς μας, και από τα ανατολικά οι Πέρσες μας εκριζώνουν.” **Και κυρίως «Οι άρχοντες συμμετέχουν στις παρανομίες, οι διαχειριζόμενοι τα κοινά είναι κλέφτες, οι δικαστές δωρολήπτες με αποτέλεσμα να επικρατούν οι εγωιστές, οι αλαζόνες, οι αχάριστοι, οι συκοφάντες... Δεν υπάρχει αγάπη, αδελφών ομόνοια «ουδαμού σπλάχρον χριστιανικόν, ουδαμού δάκρυον συμπαθές»,** θρηνεί ο λόγιος μοναχός και διδάχος Ιωσήφ Βρυέννιος.

Η πατρίδα «*αχούρι κοπρισμένο/ από τ' αλόγατα του οχτρού. Καπίστρια τα φελόνια /και οι κολυμπήθρες γούρνες. Να! Διαγομιστές όλοι/ των όλων. Τίμιων, ιερών μαγαριστές και σφάχτες*». (Παλαμάς, «Η φλογέρα του βασιλιά»).

Γιατί γίνονται όλα αυτά;; Εδώ ταιριάζει ο Κόντογλου

«Μια φορά, λέγει ο μύθος, ήτανε ένας σουλτάνος καλός και δίκαιος. Μια μέρα ο βεζύρης λέγει του σουλτάνου πως είδε κάποια σημάδια στον ουρανό, πως θα βρέξει στον κόσμο ένα τρελό νερό και πως όποιος το πει αυτό το νερό, θα τρελαίνεται και πως όλοι οι άνθρωποι που ζούνε στην επικράτειά τους θα το πιούνε και θα χάσουνε τα λογικά τους και δεν θα νιώθουνε πια τίποτα μήτε τι είναι σωστό και τι ψεύτικο, μήτε τι είναι καλό και τι είναι κακό, μήτε τι είναι νόστιμο και τι είναι άνοστο, μήτε τι είναι δίκιο και τι είναι άδικο.

Σαν τ' άκουσε αυτά τα λόγια ο σουλτάνος, γυρίζει και λέγει στο βεζίρη:

-“Αφού θα τρελαθεί όλος ο κόσμος ,πρέπει να κοιτάζουμε να μην τρελαθούμε κι εμείς, γιατί αλλιώς πώς θα τους κρίνουμε με δικαιοσύνη;”

Του λέγει ο βεζίρης πως ο λόγος του είναι σωστός και πως θα 'πρεπε να προστάξει να μαζέψουνε από το καλό νερό που πίνανε και να το φυλάξουνε μέσα στις στέρνες, για να μην πίνουνε από το χαλασμένο και κρίνουνε παλαβά κι άδικα, μα δίκια όπως έχουνε χρέος. Έτσι κι έγινε.

Σε λίγον καιρό έβρεξε στ' αλήθεια και το νερό ήτανε νερό τρελό και τρελαθήκανε όλοι οι άνθρωποι και δεν γνωρίζανε οι καημένοι τι τους γίνεται κι είχανε το ψεύτικο για αληθινό, το κακό για καλό, το

άδικο για δίκιο. Μα ο σουλτάνος κι ο βεζύρης πίνανε από το καλό νερό που είχανε φυλαγμένο και δεν τρελαθήκανε, αλλά κρίνανε τον κόσμο με δικαιοσύνη. Μα ο κόσμος τα΄ βλεπε ανάποδα και δεν ήταν ευχαριστημένος από την κρίση του σουλτάνου και του βεζύρη και φωνάζανε πως τους αδικούνε και κοντεύανε να σηκώσουν επανάσταση.

Μετά καιρό, σαν είδανε κι αποείδανε ο σουλτάνος κι ο βεζύρης χάσανε το κουράγιο τους και λέγει ο σουλτάνος στο βεζύρη:

-“Τούτοι οι φουκαράδες αληθινά χάσανε τα φρένα τους και τα βλέπουνε όλα ανάποδα κι όπως πάμε μπορεί και να μας σκοτώσουνε, επειδή θέλουμε να τους κρίνουμε με δικαιοσύνη για να ευτυχίσουνε. Το λοιπόν, βεζύρ-εφέντη, άιντε να χύσουμε το καλό νερό από τις στέρνες και να πιάσουμε να πίνουμε κι εμείς από το τρελό νερό, για να γίνουμε σαν κι αυτούς και τότε θα μας καταλαβάνουνε και θα μας αγαπάνε”. Έτσι κι έγινε. Ήπιανε κι αυτοί από το παλαβό νερό και τρελαθήκανε και κρίνανε τρελά και άδικα κι ο κόσμος απόμεινε ευχαριστημένος, πολυχρονίζανε το σουλτάνο, ώσπου χάθηκαν όλοι μαζί”.

Θαρρώ, λέει, πως κάτι παρόμοιο γίνεται και σήμερα στον τόπο μας. Εμείς όμως δε θα χύσουμε το λίγο νερό που είναι ακόμα φυλαγμένο μέσα στη στέρνα της παράδοσης. Μα θα πίνουμε απ’ αυτό το καλό νερό και θα καλούμε να πιούνε κι οι άλλοι Έλληνες, που τους ξεραίνει ο λίβας της ξενομανίας. Να πιούνε και να δροσιστούνε από το νερό που βγαίνει από την πέτρα, από το καλό και τ’ αθάνατο νερό μας, από το “ύδωρ το ζων”. **(Φώτης Κόντογλου, «Ευλογημένο Καταφύγιο»)**

Αυτό είναι επανάσταση με τον καιρό κόντρα κι εδώ ταιριάζει ο κάποιος άλλος που πάλεψε με το νερό και κόντρα τον καιρό, ο Νώε:

Νώε άνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τῷ Θεῷ εὐηρέστησε Νῶε. ... ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ...εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ἡ γυνὴ σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.... καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός, οὕτως ἐποίησε.

Ο Νώε ήταν επαναστάτης

Οι επαναστάσεις δεν γίνονται με μπουκωμένα στόματα και άδειες ψυχές. Γίνονται από πεπληρωμένους ανθρώπους που είναι έτοιμοι να ανταμώσουν ελεύθερα το θέλημα του Θεού. «Σηκώθηκα και πήγα εις τις εικόνες και κάνω την προσευχή μου και λέγω· Κύριε βλέπεις σε τι κατάστασιν έφτασα. Ο μόνος σωτήρας είναι η παντοδυναμία σου και η ευσπλαχνία σου σε μας οπού κιντυνεύομεν και εις την ματοκυλισμένη μας πατρίδα. Πιάνω και φκιάνω μιαν σημαία και γράφω Εθνική Συνέλευση, Σύνταμα. Λέγω. Εις το όνομα του Θεού και της βασιλείας του σηκώνεται η σημαία της πατρίδος». Και επαναστάτησε ο ματοκυλισμένος στρατηγός το Σεπτέμβρη του 1843 κατά των Μπαυαρέζων και κέρδισε ο βασανισμένος αγωνιστής, μαζί με τον λαό που τον ακολούθησε, κέρδισε αναίμακτα, το Σύνταμα. Χωρίς στρατούς και φανφάρες, με βάσεις στέρεες στην πίστη και στην παράδοση, ο στρατηγός δείχνει το δρόμο!!!

Η Επανάσταση, όμως, μπορεί να σπαρεί και μέσα από ένα βιβλίο:

Μέσα από μικρά κείμενα, από την πραγματική ζωή, ο π. Θεμιστοκλής Μουρτζανός παρουσιάζει τις πραγματικές συνθήκες του σύγχρονου βίου, και τονίζει τον θεραπευτικό ρόλο της Εκκλησίας. Με γλώσσα στρωτή και σύγχρονη, με νοήματα που προβάλλονται ξεκάθαρα και ακέραια, οδηγείται ο αναγνώστης στην συνειδητή κατανόηση της πνευματικής ολοκλήρωσης που του χαρίζει η πίστη στον Θεό και η αγάπη στο συνάνθρωπο.

Σημειώνει ο συγγραφέας: «Ο λόγος της Εκκλησίας μπορεί να συναντήσει τον σύγχρονο νέο, αρκεί να στηριχτεί στην εμπιστοσύνη και την αλήθεια. Δεν μπορεί η Εκκλησία να φωνάζει: «απαιτώ να πιστέψεις». Ρίχνει τον σπόρο του λόγου και προβάλλει την εμπειρία των αγίων, αφήνοντας τον νέο να ψηλαφήσει την ελπίδα. Το ίδιο και στην συνάντηση με την οικογένεια. Η Εκκλησία βοηθά τους γονείς να καταλάβουν ότι δεν μπορούν να φέρονται στα παιδιά τους χρησιμοποιώντας τη φράση «έτσι είναι», αλλά να τα ακούνε, με την πρόταση: «δες μήπως είναι έτσι». Κριτήρια τελικά κι εδώ είναι η αγάπη και η αλήθεια.»

Οι ανησυχίες και οι αγωνίες του συγγραφέα επικεντρώνονται κυρίως στους νέους αλλά δεν περιορίζονται σ’ αυτούς. Ο αναγνώστης γίνεται ταυτόχρονα νέος και ώριμος, παιδί και γονιός, μαθητής και δάσκαλος. Με αυτόν τον τρόπο, με την τέχνη του «εμείς», ο συγγραφέας επιτυγχάνει και αποδίδει στο μέγιστο την πολυπλοκότητα του σημερινού κόσμου: ό,τι απασχολεί τους νέους, βασανίζει και τους μεγαλύτερους ηλικιακά. Ό,τι τυραννά τους γονείς, ταλαιπωρεί τα παιδιά.

Τα μεγάλα «ναι» και τα μεγάλα «όχι» στην ζωή τους καλούνται να τα αποφασίσουν και οι δύο μαζί, και οι νέοι και οι μεγαλύτεροι.

Εδώ όμως κρύβεται (όπως το αναγνωρίζει κι ο π. Θεμιστοκλής) και μια παγίδα: (αντιγράψω από τον π. Ανδρέα Κονάνο)

ΚΑΠΟΤΕ ΗΣΟΥΝ «ΠΑΠΑΔΑΚΙ»...

Στο βιογραφικό μεγάλων άθεων, διαβάζουμε φράσεις σαν αυτές: Είχε πατέρα ιερέα. Η θεία του ήταν μοναχή και τον είχε πολύ βοηθήσει. Πήγε σε σχολείο εκκλησιαστικό. Οι γονείς του ήταν πολύ πιστοί και αυστηροί και τηρούσαν όλους τους εκκλησιαστικούς κανόνες.

Πρώτα σπούδασε θεολογία... Ο θείος του φρόντισε να λάβει όλη την σωστή πνευματική αγωγή. Και άλλα παρόμοια...

Δεν είναι τυχαίο, επίσης, ότι οι πιο πολλοί αντιδραστικοί και σημαντικοί άνθρωποι του καιρού μας, σε συνεντεύξεις που δίνουν στα μέσα επικοινωνίας, ή σε παρέες που εμπιστεύονται, αναφέρουν ότι στα παιδικά τους χρόνια πήγαιναν κάπου κατηχητικό, ότι ήταν «παπαδάκια» στο ιερό, ότι πήγαιναν σε χριστιανικές κατασκηνώσεις, νήστευαν, εξομολογούνταν, κοινωνούσαν, και γενικώς «μύριζαν λιβάνι». Όμως κάτι στράβωσε στην πορεία.

Για πολλούς, αυτά δείχνουν πόσο πολύ «χάλασαν» αυτά τα παιδιά ... Για άλλους – στους οποίους ανήκω κι εγώ – όλα αυτά είναι αφορμή για καθρέφτισμα, αυτοκριτική κι αυτογνωσία, ώστε να δούμε την ποιότητα του χριστιανισμού που διδάσκουμε και διαδίδουμε.

Ο Χριστός σίγουρα είναι ένας.

Μα οι εικόνες για το Χριστό που βγαίνουν προς τον κόσμο μας, άπειρες!

Όσοι και οι άνθρωποι που τις διδάσκουν. Άλλες υγιείς, με οξυγόνο, ανάσα ζωής και χαρά. Άλλες εικόνες του Χριστού όμως, πάσχουν εγκληματικά.

Και κάνουν ζημιά μεγάλη.

(Τι λέω, Θεέ μου, σήμερα, Τελώνου και Φαρισαίου!!!!

«Αποβαλλόμεθα πιστοί, τὸν ὑπέρογκον κόμπον, ἀπόνιοιαν δεινήν τε, καὶ τῦφον τὸν βδελυκτόν, καὶ τὴν κακίστην Θεῶ Φαρισαίου, ἀπρεπῆ ὠμότητα.»)

Όταν ο νέος μεγαλώσει και ωριμάσει, όταν σπουδάσει, διαβάσει, ταξιδέψει, κι όταν δει λίγο πιο κει, τότε ξυπνά και καταλαβαίνει.

Και τρελαίνεται.

Κι όλη αυτή η «πνευματικότητα» και «υπακοή» των παιδικών χρόνων, μετά, γίνεται θυμός, οργή, αντίδραση και επανάσταση.

Γ' αυτό σου λέω, ο Χριστός σήμερα είναι αναγκαίος πιο πολύ από κάθε άλλη εποχή. Όμως ο Χριστός. Όχι εγώ κι εσύ. Ούτε οι ιδέες μας γι' Αυτόν. Μα η γεύση Του. Η εμπειρία Του.

Η ανάσα Του. Η Ζωή Του. Το άγγιγμά Του.

Τονίζει πάλι ο π. Θεμιστοκλής: « Να προσπαθήσουμε να μεταφράσουμε το δόγμα σε αλήθεια, σε ήθος, σε στάση ζωής. Να μη λυγίσουμε μπροστά στην υπονόμευση και την απόρριψη των ΜΜΕ, του σχολείου, της οικογένειας. Για όλους είναι το μήνυμα, όχι μόνο για τους δικούς μας. Και το μήνυμα γεννά νόημα, χαρά και ελπίδα και δεν μένει σε μία ηθικιστική βελτίωση του ανθρώπου.

Πώς να μιλήσεις όμως για ότι δε ζεις ή δε θέλεις να ζήσεις; Τα πρόσωπα είναι που μεταδίδουν την αλήθεια. Και είναι γνώση η αλήθεια, αλλά και βίωμα. Είναι κοινωνία με το Χριστό και κοινωνία με τους ανθρώπους. Τα πρόσωπα είμαστε εμείς. Ο καθένας μας. Κληρικός και λαϊκός, όταν δεν εφησυχάζουμε. Που δεν υποτάσσουμε το είναι μας στη νωθρότητα, το συμβιβασμό, την απαισιοδοξία.»

Αλλά είναι γνώση η αλήθεια, είναι και βίωμα. Είναι κοινωνία με το Χριστό και κοινωνία με τους αγίους και τους ανθρώπους.

Επίλογος

Λέει ο Καβάφης στα αποκηρυγμένα του ποιήματα:

«Δεν με πειράζει αν απλώνη

έξω ο χειμώνας καταχνιά, σύννεφα, και κρυάδα.

Μέσα μου κάμνει άνοιξη, χαρά αληθινή.

Το γέλιο είναι ακτίνα, μαλαματένια όλη,

σαν την αγάπη άλλο δεν είναι περιβόλι,

του τραγουδιού η ζέστη όλα τα χιόνια λιώνει.»

Δε με πειράζει αν ο καιρός είναι κόντρα γιατί κατά το συγγραφέα :

«Η Εκκλησία είναι όμως εναντίον του πνεύματος του πονηρού, το οποίο με αφροσύνη διαλύει κάθε ελπίδα, καθιστώντας τη ζωή του καθενός κόλαση όταν δεν μπορεί να συνυπάρξει με τους άλλους. Όταν παραμένει στα δικαιώματά του, στις αλήθειές του, στους τρόπους του. Όταν για όλα του φταίνε εκείνοι και ποτέ ο ίδιος. Η Εκκλησία δείχνει και προκαταγγέλλει τον Χριστό «τοῖς πᾶσι». Κι αυτός ο δρόμος είναι για όλους και για τους νέους και για τους μεγαλύτερους. Ας συνεργαστούμε για να μην τον αποκρύψουμε.»

Δε με πειράζει αν ο καιρός είναι κόντρα γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε:

«Καταιγίς με χειμάζει, τῶν συμφορῶν Δέσποινα, καὶ τῶν λυπηρῶν τρικυμίας, καταποντίζουσιν· ἀλλὰ προφθάσασα, χεῖρά μοι δὸς βοηθείας, ἢ θερμὴ ἀντίληψις, καὶ προστασία μου.»

Αυτός ο δρόμος είναι για όλους και για τους νέους και για τους μεγαλύτερους. Ας συνεργαστούμε για να μην τον αποκρύψουμε

π. Θεμιστοκλή, καλοτάξιδος!!!

Λάρισα, 5 Φεβρουαρίου 2017